

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instrvctio Novitiorvm

Juan <de Jesús Maria>

Coloniæ, Anno M.D.C.XIII

De passionibus desperationis, timoris, & iræ ac eorum remedijs. Cap. 6.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48624](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48624)

nisi desperationis , ac timoris tractatio eadem quoq̄ ue requireret : aliæ quippe passionēs , si benè temperentur, aliarum remedia sunt : quam obrem vnū in locum monita congeremus.

De Passionibus desperationis, timoris, & iræ, ac earum remedijs.

Caput VI.

1. **T**RES nunc passionēs à nobis explorandæ sunt, quarum expensio-
ne tractatum absoluemus : hæ sunt de-
speratio, & timor, quæ spei audacię quæ
opponuntur, & ira, quæ contraria pas-
sione caret : si enim malum arduum nõ
incūbat, sed vincatur, & succedat bo-
ni possessio: iam nihil arduū superest, in-
grascibilis pars insurgat : sed succedit
delectatio, quę est passio Cõcupiscipilis.

2. Desperatio ergò, est motus appetitus
à bono, quod acquiri non posse credi-
tur, ac si diceremus eum motum, quo
appetitus opprimitur, seu deijcitur, cum
quis existimat se cõsequi nequire bonū,
quod amat, esse desperationem.

3. Hinc exoritur timor qui est motus
appetitus recedentis à malo futuro, cui
resisti non potest: quasi diceremus: eum

mo-

motū, quo appetitus cōtrahitur ac de-
 primitur, quando malum arduū im-
 minet, antequā sit præsens, esse timo-
 ré: nō enim est simplex recessus ut fuga,
 siue abōinatio: sed appetitus depressio,
 ob arduitatem mali propinquantis.

4. Quando verò malum arduum præ-
 sens habet rationem iniuriæ existit ira:
 est autem ira motus appetitus ad vindi-
 ctam, quasi diceremus; eum motum
 quo appetitus læsus ad pœnam pro in-
 iuriarependendam excandescit, esse i-
 ram; quæ respicit vindictam, ut quod
 sibi bonū, & eū à quo illata iniuria est,
 ut malum: vndè mixtum habet obiectū.

5. Passiones hæ negotiū facefcere solēt
 ijs, qui inter Christi milites ascripti sūt;
 ut meritò remedia prouidere debeant,
 & de grauissimis rebus seriò cogitare.

6. Desperatio enim, non solum existit,
 ob arduitatis obstātis malū, verū ob so-
 lū boni excessū, qui licet in idē arduita-
 tis caput redire videatur, ostēdit tamē
 multiplices desperationis motus in cor-
 dibus ignauorū militū modò difficulta-
 te modo sola rei sublimitate repræ-
 sentata subortos: ex quo fit, ut gaudia
 non

non cogitent, sine quorum proposito,
vix mediocriter proficient.

7. Timor verò adeò solet naturã seg-
nitie grauari, ac totum hominem, vel
ipsa formidine eximiarum virtutum,
nedum laborum imminentium metu
compedire: vt subeat stupor, hoc est,
insolita imaginatio mali: & ipsa opera-
tionum instrumenta naturalia hebetet,
ac velut paralyfi dissoluat: Vnde suspi-
ciones, & consultationes, propter fig-
menta malorum, quæ nunquam eue-
nirent. Denique studio virtutum, quæ
à generosis cordibus parantur, nihil ti-
more nocentius.

8. At ira efferatissima passio est: quæ cū
ex solo despectu, vel ijs, quæ ad despe-
ctum reducuntur, concitetur, tanto pe-
ius lædit quantò vitio peiori, hoc est, su-
perbiæ consonantior est. Feruet. n. quo-
ties se paruipendi credit: nam cum ex
ignoratione, aut passione peccatur, non
ita flammescit, cum se non contemni
animaduertat: & eò magis exasperat ap-
petitum, quò se iustius agere opinatur:
appetit quippe malum sub ratione bo-
ni, hoc est, vindictam sub quadam ra-
tione

tionem æquilitatis, quam constituere conatur, inter paruperfionem, & vindictam, rationis opere quodam imperfecto passioni commixto: confert enim ratio vindictam cum iniuria; sed statim deficit, opere non absoluto: deberet enim ratio progredi, vt præciperet non esse fas inferre vindictam: & sic lux ipsius adeo motu passionis extinguitur, vt inter passiones oēs, ob maximam commotionem, ira præsertim, iudiciū obturbet.

9. Quapropter enitendum est, belluas has, Deo manum porrigente, domare: & quoad fieri possit, ad res diuinas quæ traducere: quod subiecto præstabimus exemplo.

*Exemplum de passione de-
sperationis.*

19. **V**idet quis se à Superiore frequenter admoneri de oculorum modestia comparanda: doctrina, & adhortatio placet: rem sæpè conatus est: adhibuit preces, & corporis macerationem res minimè succedit: subit animi deiectio, appetitu sic suggerente. Quid te frustra contorques? vsus es creberrimè ipsius remedijs, quæ Patres sancti præscripserunt.

runt: identidem relapsus es: nec modo
adsunt vires nouæ, aut fides, quæ rem
pro voto euenturam persuadeat. Desi-
ste igitur à re hac impossibili, & inde
perspice, fieri non posse, vt qui re hanc
minimam præstare nequis, ad sancto-
rum virtutes, altiores vnquã pertingas.

11. Dum sic appetitus male afficitur, ra-
to quantocius accurrat, & secundo è
tribus illis domandi modis vtatur, aiès:

Quare tristis es anima mea, & quare de-
speràs cõturbas me? Spera in Deo, quo-
niã adhuc, post tot in eã fragilitatis lap-
sus cõfitebor illi, hoc est, spe laudabo il-
lũ qui est salutare vultus mei, id est, qui
est salus, seu remediũ, in q̄ fertur intui-
tus meus: ac demũ (vt omnia vnò ver-
bo cõplectar) est De⁹ me⁹, cuius est eli-
fos erigere: & cũ facile illi fit subitò pau-
perè honestare, nõ sine culpa desperarẽ.

12. Multa sunt victæ fragilitatis exem-
pla; multa sunt affectionibus huiusmo-
di prouisa remedia; rationes adsunt ad
sperãdum efficacissimæ; quæ ex tracta-
tu virtutum (vbi de spe Theologica
dicemus) peti poterunt; sed nunc ad ti-
morem accedamus.

Ex-

13 **V**idet quis rerum ordine obseruato, laborem aliquem grauiorem sibi à Superiore imponendum: puta ægrotantium curam, vel nocturnam ad horas matutinas vigiliam, & pulsationē, vel alia eius generis vsitatissima. Mox appetitus timore correptus, quasi vehementem quandam procellam, vel imminentem fabricæ ruinam incipit metuere, ac resilire: amat enim cōmoditatē, vnde oritur laboris timor. Tunc ratio secundo è tribus illis domandi modis sic agere debet

14 Dominus illuminatio mea, & salus mea, quem timebo? Dominus protector vitæ meæ, quam sæculo abdicato suscepi: à quo trepidabo? Profecto, nō modò labores hos Dei gratia subeundos nolo formidare: sed etiam si consistant aduersum me castra, non timebit cor meum.

15 Quod si adhuc sensus renititur, tertius ille modus qui constat imitatione Christi, hic (si vsquam) tempestiuus est. cum enim Christi pars inferior passio-

ni

nis acerbiter, vsquē ad sanguinis furorem formidaret: audaciæ passionē rationis actu deliberato excitauit; ut cum timore confingeret, ac præualeret: sic surrexit, ac discipulos monuit: Surgite eamus: ecce appropinquat, qui me tradet. Sic ergo Christi pugnator auiat: Eia surgamus, & sicut timore contracti refugiebamus instās penē malū, sic per audaciā excitatā aduentāti laborifortiter occuramus. An Christo digno sit, qui Christū in agone nō comitatur?

EXemplum de ira.

16. **V** Idet quis se à fratre aliquo fortasse inferiore, non adeo magni fieri: quod nutibus aut verbis, ostendit: è vestigio ira dissultat, & eodem modo, æqualem saltem vindictam referre cupit: cōqueritur enim appetitus aiens: Non debuit me parui pendere; debuit assurgere: debuit caput aperire: debuit quæ, dicebam, non improbare: debuit mihi non cōtradocere: debuit me non corripere: debuit mihi roganti mitius respōdere; multa; similia, quæ propriæ excellentiæ amor obijcere solet.

C

17. Pars

17 Pars verò superior, sic aget: Mitescens appetitus ferox: nō enim decet homin^e rationis cōpotē, quasi belluā excandescere: & ebrietate quadā furoris hui⁹ demētari; turpitude enim passionis huius in ipso vultu se prodit; dū oculi micant, labia tremunt, sermo concitatione ipsa intercідitur, & totus homo à mansuetudine, quę cum sit animal sociale, ipsi naturalia est, alienatur. Sed modus hic naturalē rationē nō excedit, quāuis efficax videatur.

18 Mod⁹ secūd⁹ Christiano dign⁹ erit Beati mites, quoniā ipsi possidebūt vitētiū terrā. Ergò nē iure illi⁹ hāreditatis quā fides ostēdit, expolier, obferinam passionem hanc.

19 Sed modus imitatoribus Iesu Christi potissimū cōgruens erit: Tanquā agnus coram tōdēte se obmutuit: quasi ovis occisionē ductus est: cū malediceretur non maledicebat: cum pateretur, nō cōminabatur: & tradebat iudicanti se iuste: & ego non mitescam?

20 Rationes alię è tractatu virtutū, vnde de māsuetudine dicemus, peti poterūt. Hic autem (q̄ in alijs passionib⁹ ānotat)

mus) animaduertendū est, passiones ha-
 posse vtiliter exerceri, si ad res diuinas
 transferantur: & quidē vsus desperatio-
 nis, licet min⁹ propri⁹, quā aliarū pas-
 sionum (nō enim habet bonū spirituale,
 q̄ ob arduitatē desperādū sit) hic esse po-
 rit iuxta Regij Psaltis cōsiliū: Nolite cō-
 fidere in principibus, neq; in filiis homi-
 nū, in quibus non est sal⁹; ac si diceret: Nē
 speretis, immōperate salutē ab ho-
 minib⁹, qui ea carent: desperanda quip-
 pē salus est, quā mūdus impudenti men-
 dacio pollicetur.

21 Timor latissimū campū habet: si e-
 nim labor disciplinæ Monasticę timetur,
 multō magis improuisa mors, inferni
 cruciatus, iudicij seueritas timeri debēt:
 immō nulla quātumuis terribilia malā
 præsentis vitæ timorem incutere debere,
 sic Christus edixit: Nolite timere eos,
 qui occidunt corpus, sed timete eum,
 qui postq̄ occiderit, habet potestatem
 mittere in gehennam.

22 Ira pariter multis modis exerceri po-
 test: sunt peccata; sunt hostes animæ; &
 inter alios ferocissimos, sunt ipsæ passio-
 nes rationē iugiter oppugnātes: Aduer-
 sus

sus hostes autem iram salubriter posse
suscitari Christus ipse demonstravit, cū
in templi corruptores, dum esset mitis,
excanduit: & in hunc modum singula-
rum passionum examen absolvimus.

*De nonnullis annotationibus in
tractatum passionum.*

Caput VII.

EX ijs, quæ tradidimus, fratres no-
stri, non obscure cognoscent, qua-
li animorum discrimine, qui passione
proprias & pernoscere, & subiugare co-
nantur, ab ijs, qui vtrumque negligunt
separentur: illi enim more custodū le-
guli Salomonis, inter sexaginta fortis-
simos recensentur: quorum prudentia
militaris est, vt vniuscuiusque ensis
super femur suum, propter timores
nocturnos. Illud enim in primis curā
vt femur, hoc est, sēsū, seu partem
inferiorem (per Synecdochen) femur
re notatam, mortificationis ense succi-
dant; nè timores nocturni, hoc est, ne-
culpæ subintret: neglectores verò, the-
lamum Salomonis, animam scilicet
despiciūt, vt q̄ atrio Dei olim Machabæi
fleuerūt, culparū sentibus, & virgulis